

Co se skrývá za jednáními o rozpočtu

Poslední politická jednání mezi občanskými a sociálními demokraty byla údajně vyprovokována především starostí obou stran o schválení státního rozpočtu. Ve skutečnosti je státní rozpočet v jednání obou stran jen jedním z bodů v pokusu vytvořit komplexní nové politické angažmá, které má rehabilitovat jejich spolupráci. Není tedy důležité, že se třetí verze státního rozpočtu kvalitativně příliš neliší od předeslých. A je příznačné, že vláda nemluví příliš o tom, co hodlá udělat pro to, aby se změnila struktura i úroveň mandatorních výdajů v rozpočtu a podobná situace se opět neopakovala za rok.

Bližší pohled na politický kontext naznačuje, že se od počátku jednalo pouze o hru na pomyslné mocenské šachovnici. ODS si na začátku podzimu uvědomila, že není možné počítat s tím, že rozpočet opět podpořili lidovci, a že schválení rozpočtu bude tentokrát záviset pouze na ní. Politická partie, kterou Václava Klause rozehrál na začátku října svým »senzačním« oznámením, že je v zemi krize, a že opoziční smlouva vinou špatného vládnutí ČSSD plodí nestabilitu, měla několik cílů. Jedním z nich bylo připravit půdu pro to, aby ODS eventuálně mohla rozpočet schválit. Po dvou demonstrativních odmítnutích jsme se nakonec dozvěděli i to, k čemu strategie ODS směřuje: »odpovědně« schválit trochu jiný rozpočet trochu jiné vládě. Názory na to, zda ODS myslela

vážně své tvrdošíjné lpění na superkoalici, se liší. Skeptici namítnou, že nikoliv, protože jinak by Klausova strana nevytvořila už dopředu podmínky nepřijatelné pro čtyřkoalici tím, že odmítala nejprve vypovědět opoziční smlouvu. Klaus ale každopádně myšlenkou superkoalice nic neriskoval. Pokud ji ve sku-

příklad pravostředové koalice) nikdy nebylo mezi jeho tahy. Nejenom, že by něco podobného zhatilo jeho prezidentské ambice, ale musel by se vzdát i změny ústavy a volebního zákona, které jsou od začátku koncipovány jako pomsta menším stranám, prezidentovi a centrální bance.

Pro ČR je nejdůležitější, aby jí nemorální opozičně-smluvní handl ve své renovované podobě skutečně přinesl urychlení procesu přibližování k EU.

---

tečnosti nechtěl, mohl z případného přijetí jeho nápadu čtyřkoalici pod nějakou záminkou vždy vycouvat. Pokud by se superkoalice uskutečnila, jednalo by se vlastně o obdobu opoziční smlouvy. Odpovědnost za schválení rozpočtu a další možné nepopulární kroky by se rozprostřela na všechny demokratické strany. Centrální postavou a přirozeným prezidentským kandidátem takového uskupení by nebyl premiér, ale právě Klaus.

Je téměř jisté, že se ODS – navzdory své kritice – nikdy nemínila opozičně-smluvní spolupráce vzdát. Klaus pouze potřeboval vytvořit situaci, která by mu dovolila obhájit opoziční smlouvu v nějaké vylepšené verzi. V současnosti je předseda ODS přesně tam, kde chtěl být, když svou šachovku partii na začátku října rozehrál. Vypovězení opoziční smlouvy (a tedy i utvoření na-

Výsledkem současných jednání mezi ODS a ČSSD tedy bude prohloubení opoziční smlouvy. Alternativou by byla plnohodnotná velká koalice. Proč by však na sebe měla ODS brát přímou odpovědnost, může-li zdecimované sociální demokraty donutit k prohloubení spojení, v němž ČSSD má téměř všechnu odpovědnost především za špatné věci a teprve až pak i za ty dobré, zatímco ODS se může hlásit především k věcem dobrým a zároveň se dále podílet na moci?

Schválení rozpočtu bude jen jedním z bodů rozšířené opoziční smlouvy, které bude možné zařadit pod hlavičku »národní zájmy«. Pod stejnou hlavičkou bude i společně schvalování nejdůležitějších zákonů nezbytných pro naše přijetí do Evropské unie. Vedle této »smlouvy pro Evropu«, kterou se budou obě strany snažit veřejnosti prodat

jako výraz své odpovědnosti za osud státu, bude ovšem dohoda nejspíše obsahovat i celou řadu méně vznosných ujednání, která dále upřesní především to, jak se obě strany chtějí dělit o moc.

Nejozřejavějším tématem tak nakonec pro ČSSD zůstane souhlas s přijetím nového volebního zákona, který by v současné podobě, navržené ODS, znamenal pro oslabenou ČSSD smrtelné nebezpečí. Na druhou stranu ČSSD si může být po podepsání nové dohody poměrně jistá, že v pevnějším objetí své opozičně-smluvní družky dokončí její vláda řádné volební období. Preference strany mohou za dva roky vypadat lépe, než je tomu dnes.

Pro Českou republiku je nejdůležitější, aby jí nemorální opozičně-smluvní handl ve své renovované podobě skutečně přinesl urychlení procesu přibližování k EU. I kdyby prohloubené spojení ODS a ČSSD nepřineslo žádný další užitek než právě tento efekt, dává to oběma stranám jistou šanci jejich nestandardní spolupráci částečně rehabilitovat z hlediska širší dějinné perspektivy.

Na druhé straně by ani ODS, ani ČSSD neměly automaticky spoléhat na to, že je jejich prohloubená spolupráce bude též automaticky rehabilitovat v očích veřejnosti, pro kterou se svazek Klaus – Zeman stal symbolem politického cynismu.